

การวิเคราะห์สถานการณ์ภาพการพัฒนางานวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
ตามยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 – 2554)

บทที่ 9

บทที่ 9

การวิเคราะห์สถานภาพการพัฒนาวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ตามยุทธศาสตร์ของแผนการส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สว.) ได้ดำเนินการสำรวจ สถานภาพการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในประเด็นสำคัญที่สะท้อน ผลลัพธ์การพัฒนาตามทิศทางของยุทธศาสตร์ภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554) หรือที่เรียกว่าแผนแม่บทการส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศ โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์และทิศทางของการส่งเสริม ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการ (Capacity Building) มุ่งเน้นการ สร้างสภาพแวดล้อมและสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการใหม่เชิงคุณภาพที่ใช้ฐานความรู้ คุณธรรม ทักษะฝีมือ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อการเติบโตของธุรกิจอย่างยั่งยืน รวมทั้ง การเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการเดิมในการผลิตสินค้าที่แข่งขันได้ ด้วยการสร้าง คุณค่าและเน้นการตอบสนองความต้องการของตลาดระดับกลางขึ้นไป และตลาดเฉพาะ (Niche Market) ที่มากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถทางนวัตกรรมของ SMEs ในการผลิต เพิ่มมูลค่าเพิ่ม สร้างความแตกต่าง และความสามารถในการแข่งขันของสินค้า อุตสาหกรรม รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างการผลิตจากผู้รับจ้างผลิต (OEM) ไปเป็นผู้สามารถ ออกแบบ (ODM) และเป็นผู้สร้างตราขายี่ห้อ (OBM) ของตนเองได้ในที่สุด

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเพิ่มประสิทธิภาพและลดผลกระทบในภาคการค้า เป็นการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับแนวโน้มพฤติกรรมผู้บริโภคสมัยใหม่ และลด ผลกระทบที่เกิดจากการแข่งขันกับธุรกิจการค้าสมัยใหม่ขนาดใหญ่

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมภาคบริการในการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม โดยการสนับสนุนการใช้องค์ความรู้ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ในการสร้างคุณค่าและมูลค่า รวมทั้งเชื่อมโยงระหว่าง SMEs กับวิสาหกิจขนาดใหญ่ (LEs)

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริม SMEs ในภูมิภาคและท้องถิ่น ในยุทธศาสตร์นี้เป็นการส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความเชื่อมโยงธุรกิจของ SMEs ในภูมิภาค รวมทั้งพัฒนาศักยภาพการผลิตและการบริหารจัดการธุรกิจโดยใช้เทคโนโลยี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย เพื่อการสร้างคุณค่าและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการของวิสาหกิจในภูมิภาคและท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจสำหรับ SMEs มีทิศทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นปัจจัยเอื้อในการดำเนินธุรกิจ เพื่อมุ่งยกระดับผลิตภาพของ SMEs ให้สูงขึ้น และเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันให้สูงขึ้น ตลอดจนสนับสนุนการปรับตัวไปสู่การใช้ฐานความรู้ ทักษะฝีมือ และมีพลวัตสูง

กรอบการดำเนินงานสำรวจสถานภาพกิจการ SMEs อาศัยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 1,210 ราย โดยสอบถามในประเด็นของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามทิศทางของยุทธศาสตร์ภายใต้แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 2 โดยมีรายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 9.1 แสดงจำนวนตัวอย่างที่สำรวจ จำแนกตามลักษณะวิสาหกิจ

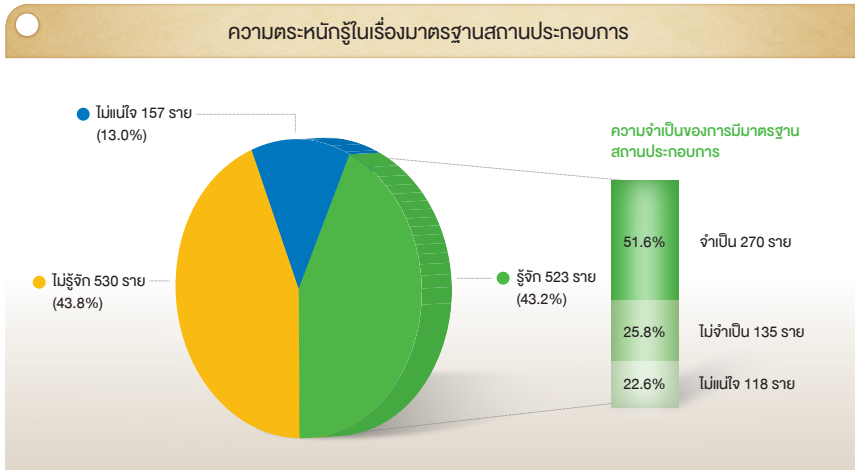
ลักษณะของวิสาหกิจ	จำนวนตัวอย่างผู้ประกอบการที่สำรวจ
ภาคการผลิต	401 ราย
ภาคการค้าและซ่อมบำรุง	406 ราย
ภาคบริการ	430 ราย
รวมจำนวนตัวอย่างผู้ประกอบการ SMEs ที่สำรวจทั้งหมด 1,210 ราย	

หมายเหตุ : สำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

9.1 สถานภาพในเรื่องการได้รับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการ

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิต การค้า และบริการ จำนวน 1,210 ราย ในประเด็นเรื่องการได้รับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการ อาทิเช่น Q-Mark, ISO เป็นต้น โดยเมื่อสอบถามในประเด็นความตระหนักรู้ในเรื่องมาตรฐานสถานประกอบการ พบว่า มีกลุ่มผู้ประกอบการที่รู้จักและไม่รู้จักมาตรฐานสถานประกอบการในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 43.2 และ ร้อยละ 43.8) โดยผู้ประกอบการในกลุ่มที่รู้จักมาตรฐานสถานประกอบการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 51.6) มีความเห็นว่า การได้รับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการมีความจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจของตนเอง โดยมีผู้ประกอบการเพียงร้อยละ 25.8 ที่เห็นว่าการได้รับการรับรองมาตรฐานดังกล่าว ไม่มีความจำเป็นต่อธุรกิจแต่ประการใด (ภาพที่ 9.1)

ภาพที่ 9.1 แสดงความตระหนักรู้และความจำเป็นในเรื่องมาตรฐานสถานประกอบการ

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต การค้า และบริการ จำนวน 1,210 ตัวอย่าง

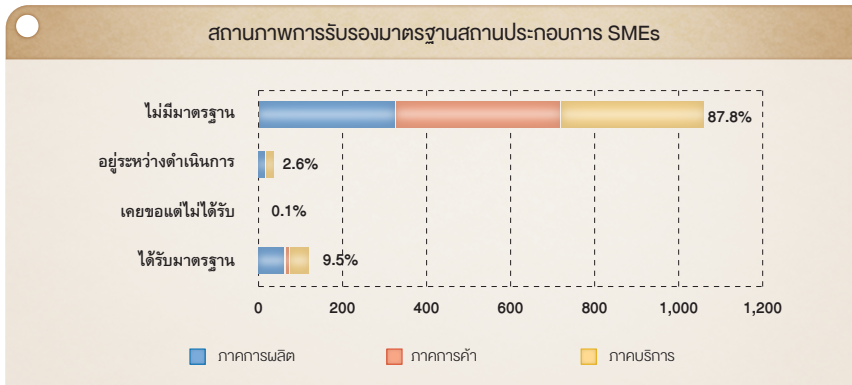

เมื่อพิจารณาสถานภาพการได้รับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการ ปรากฏว่า มี SMEs จำนวนน้อยมากเพียง 115 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 9.5 เท่านั้นที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการ โดยในส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างการดำเนินการ จำนวน 32 ราย (ร้อยละ 2.6) และเป็นที่น่าสังเกตว่ากิจการ SMEs ที่ไม่ได้มีมาตรฐานสถานประกอบการเป็นจำนวนมากถึง 1,062 ราย (ร้อยละ 87.8) (ตามภาพที่ 9.2)

สำหรับสถานประกอบการ SMEs ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ส่วนใหญ่เป็นมาตรฐานในระดับสากล ซึ่งการดำเนินการขอรับการรับรองมาตรฐานผู้ประกอบการ SMEs ส่วนมากได้ใช้ที่ปรึกษาจากหน่วยงานภาครัฐช่วยให้คำปรึกษาแนวทางการดำเนินงานเป็นหลัก ในขณะที่ผู้ประกอบการส่วนหนึ่งดำเนินการด้วยความรู้และความสามารถของตนเองโดยไม่ใช้ที่ปรึกษาช่วยในการดำเนินงาน

ภาพที่ 9.2 แสดงสถานภาพการได้รับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการ SMEs

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต การค้า และบริการ จำนวน 1,210 ตัวอย่าง

ในส่วนปัญหาและอุปสรรคในการขอรับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการ ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.9) ไม่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน แต่สำหรับผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาและอุปสรรค (ร้อยละ 33.1) ส่วนมากเห็นว่า การขอรับการรับรองมาตรฐานมีค่าใช้จ่ายที่สูง รองลงมา ผู้บริหารกิจการมีความรู้ไม่เพียงพอ และการให้บริการที่ปรึกษาของภาครัฐไม่มีความเพียงพอต่อความต้องการ ตามลำดับ

สรุปผลการสำรวจ

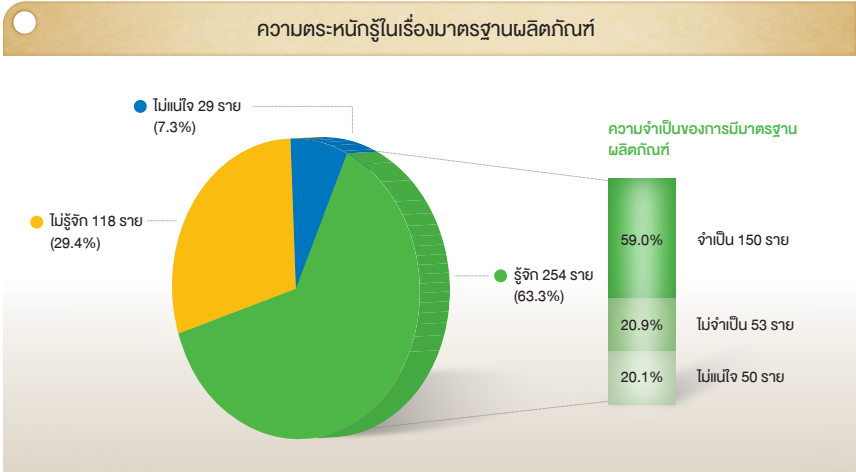
SMEs ภาคการผลิต การค้า และบริการ จำนวนตัวอย่าง 1,210 ราย รู้จักมาตรฐานสถานประกอบการในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับ SMEs ที่ไม่รู้จักรับมาตรฐานสถานประกอบการ (ร้อยละ 43.2 และร้อยละ 43.8) โดยในกลุ่มที่รู้จักในเรื่องมาตรฐานส่วนใหญ่ร้อยละ 51.6 เห็นว่ามีความจำเป็นต่อธุรกิจของตนเอง โดยมีสถานประกอบการ SMEs จำนวนน้อยมากเพียง ร้อยละ 9.5 ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการ ซึ่งการได้รับการรับรองส่วนใหญ่อาศัยที่ปรึกษาช่วยในการดำเนินการ ซึ่งส่วนมากไม่ประสบปัญหา-อุปสรรคในการขอรับการรับรองมาตรฐานสถานประกอบการ

9.2 สถานภาพในเรื่องการได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของ SMEs ภาคการผลิต

เมื่อพิจารณาสถานภาพของ SMEs ในเรื่องของการได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ภาคการผลิต ซึ่งจากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs เฉพาะในภาคการผลิต จำนวน 401 ราย ปรากฏว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ จำนวน 254 ราย หรือร้อยละ 63.3 รู้จักมาตรฐานผลิตภัณฑ์ต่างๆ อาทิ มอก. มกอช. เป็นต้น โดยผู้ประกอบการในกลุ่มนี้ ส่วนมาก (ร้อยละ 59.0) มีความเห็นว่า ธุรกิจตนเองมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ในขณะที่ผู้ประกอบการ SMEs ร้อยละ 20.1 เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต่อธุรกิจแต่อย่างใด (ตามภาพที่ 9.3)

ภาพที่ 9.3 แสดงความตระหนักถึงและความจำเป็นในเรื่องของมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์

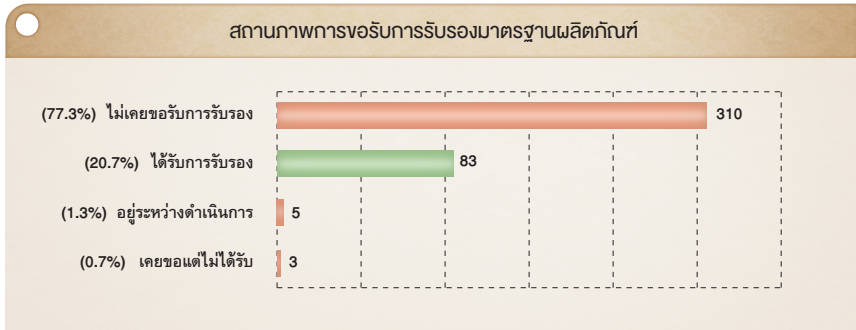

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต จำนวน 401 ตัวอย่าง

จากการสำรวจสถานการณ์ในเรื่องการได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของ SMEs ภาคการผลิต พบว่า SMEs ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.3) ไม่เคยขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ในขณะที่มี SMEs เพียงร้อยละ 20.7 เท่านั้น ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานดังกล่าวในจำนวนไม่มากนัก (83 ราย) (ตามภาพที่ 9.4)

ในการได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของ SMEs เกือบทั้งหมดเป็นการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ โดยมีเพียงกิจการเดียวเท่านั้นที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในระดับสากล ซึ่งมาตรฐานส่วนใหญ่ที่ได้รับ คือ มาตรฐานทางด้านคุณภาพของสินค้าและผลิตภัณฑ์ รองลงมาเป็นมาตรฐานในด้านความปลอดภัยของสินค้าและผลิตภัณฑ์

ภาพที่ 9.4 แสดงสถานภาพการรับรองมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ของ SMEs ภาคการผลิต

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต จำนวน 401 ตัวอย่าง

การดำเนินการเพื่อขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิตส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.3 ดำเนินการด้วยความรู้และความสามารถของตนเอง ในขณะที่ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนหนึ่งจำเป็นต้องดำเนินการเองเนื่องจากไม่มีงบประมาณเพียงพอในการใช้ที่ปรึกษา และสำหรับผู้ประกอบการที่มีการใช้ที่ปรึกษาช่วยในการดำเนินการส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.7 เป็นการขอรับการปรึกษาจากที่ปรึกษาของหน่วยงานภาครัฐ โดยมีผู้ประกอบการที่จัดจ้างที่ปรึกษาอิสระและบริษัทที่ปรึกษาเอกชนมาช่วยดำเนินการเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 68.1 ไม่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ ในขณะที่ผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาและอุปสรรค ส่วนใหญ่เป็นเรื่องความล่าช้าของหน่วยงานภาครัฐที่ให้การรับรอง ถัดมาเห็นว่ามีการใช้จ่ายในการดำเนินการที่สูง และบริการที่ปรึกษาภาครัฐไม่เพียงพอต่อความต้องการ ตามลำดับ

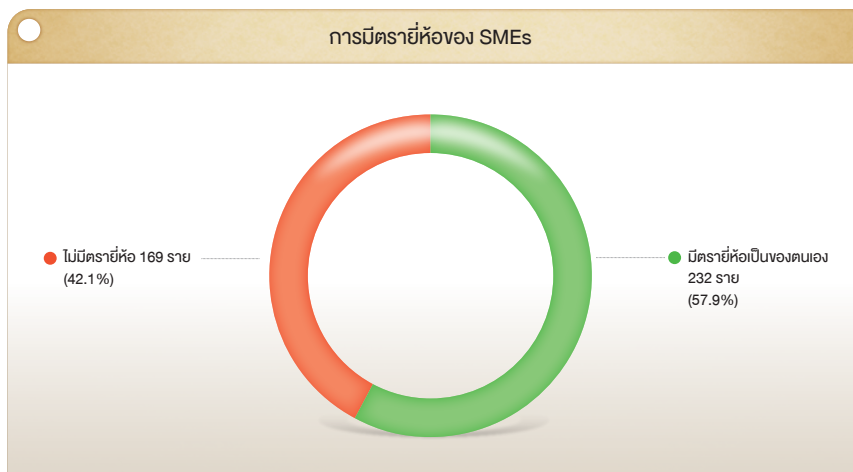
สรุปผลการสำรวจ

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต จำนวน 401 ราย ปรากฏว่าผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.3 รู้จักมาตรฐานผลิตภัณฑ์และในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.0 เห็นว่ามีความจำเป็นต่อธุรกิจของตนเอง ในเรื่องการได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์กลับพบว่า มี SMEs ในสัดส่วนที่น้อยมากเพียง ร้อยละ 20.7 เท่านั้น ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ โดยส่วนใหญ่ผู้ประกอบการไม่ได้ใช้ที่ปรึกษาช่วยในการดำเนินการ ทั้งนี้ การขอรับการรับรองมาตรฐาน ส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์

9.3 สถานภาพการมีตราหือสินค้า (Brand) ของ SMEs

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต จำนวน 401 ราย ในเรื่องการพัฒนาตราหือสินค้า (Brand) พบว่า SMEs ภาคการผลิตส่วนใหญ่ (ร้อยละ 57.9) มีตราหือ สินค้าเป็นของตนเอง ในขณะที่มี SMEs ร้อยละ 42.1 ที่ยังไม่มีตราหือเป็นของตนเอง (ตามภาพที่ 9.5)

ภาพที่ 9.5 แสดงการมีตราหือของ SMEs ภาคการผลิต

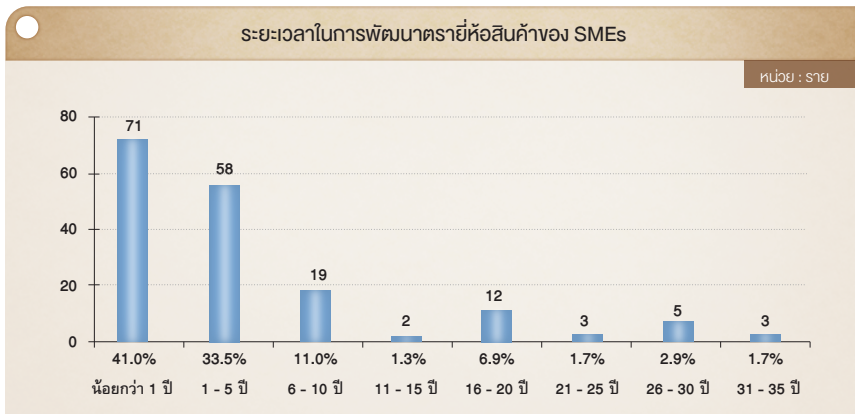

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต จำนวน 401 ตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาในส่วนของ SMEs ที่มีการพัฒนาตราหือเป็นของตนเอง พบว่า มีจำนวนตราหือสินค้ารวมทั้งหมด 326 ยี่ห้อ โดยในจำนวนที่มีการจดทะเบียนตราหือสินค้าแล้ว จำนวน 174 ตราหือ และที่ยังไม่ได้จดทะเบียนอีกจำนวน 152 ตราหือ โดยการดำเนินการส่วนใหญ่เจ้าของกิจการเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาตราหือด้วยตนเองและอาศัยระยะเวลาในการพัฒนาตราหือส่วนใหญ่ไม่เกิน 1 ปี (ร้อยละ 41.0) รองลงมาอยู่ระหว่าง 1 - 5 ปี (ร้อยละ 33.5) และระหว่าง 6 - 10 ปี (ร้อยละ 11.0) ตามลำดับ (ตามภาพที่ 6) อย่างไรก็ตาม การพัฒนาตราหือมีส่วนช่วยให้สินค้าของ SMEs เป็นที่ยอมรับและได้รับความน่าเชื่อถือในสายตาผู้บริโภคมากขึ้น รวมทั้งยังช่วยเพิ่มยอดขาย และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อกิจการอีกด้วย

ภาพที่ 9.6 แสดงระยะเวลาในการพัฒนาตราหือสินค้าของ SMEs

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต จำนวน 232 ตัวอย่าง

สรุปผลการสำรวจ

ผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต จำนวน 401 ราย ส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.9 มีตราสัญลักษณ์ (Brand) เป็นของตนเอง โดยใช้ระยะเวลาในการสร้างไม่เกิน 5 ปี การดำเนินการผู้ประกอบการเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาด้วยตนเอง เพื่อให้สินค้าเป็นที่ยอมรับของตลาดภายในประเทศ และช่วยเพิ่มยอดขาย ทั้งนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ เห็นว่าการมีตราสัญลักษณ์เป็นของตนเองจะช่วยให้ได้รับความเชื่อถือจากผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับกิจการ และสามารถขยายช่องทางการตลาดในประเทศให้มากขึ้น

9.4 สถานภาพในเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตหรือ E-Commerce เพื่อการดำเนินธุรกิจ SMEs ภาคการค้า

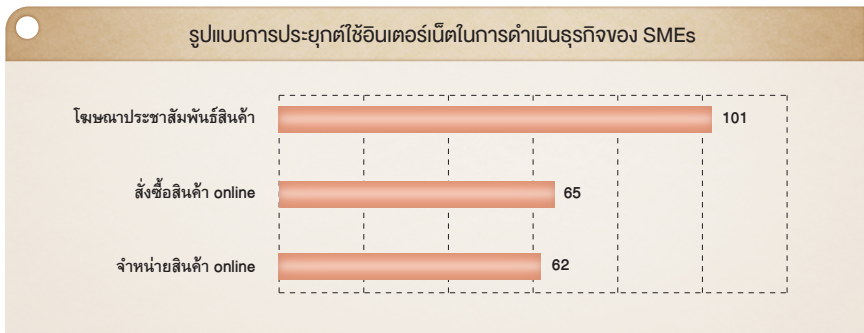
เมื่อสอบถามผู้ประกอบการ SMEs ภาคการค้า จำนวน 406 ราย ในประเด็นของการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการดำเนินธุรกิจการค้า ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการโฆษณาประชาสัมพันธ์ร้านค้าและสินค้า การซื้อ-ขายสินค้า Online ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตหรือที่เรียกว่า E-Commerce ปรากฏว่า SMEs ภาคการค้าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 65.8) ไม่มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการดำเนินธุรกิจการค้า ในขณะที่มี SMEs ในสัดส่วนที่ไม่มากนัก คือ ร้อยละ 32.4 ที่มีการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการดำเนินธุรกิจการค้า ซึ่งส่วนใหญ่เป็น SMEs ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในจำนวนนี้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ร้านค้าและสินค้าเป็นส่วนใหญ่ โดยมีผู้ประกอบการที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการสั่งซื้อสินค้าและจำหน่ายสินค้า Online หรือ E-Commerce ในจำนวนที่น้อยกว่า (ตามภาพที่ 9.7 และ 9.8)

ภาพที่ 9.7 แสดงการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการดำเนินธุรกิจ

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการค้า จำนวน 406 ตัวอย่าง

ภาพที่ 9.8 แสดงรูปแบบการประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตในการดำเนินธุรกิจของ SMEs

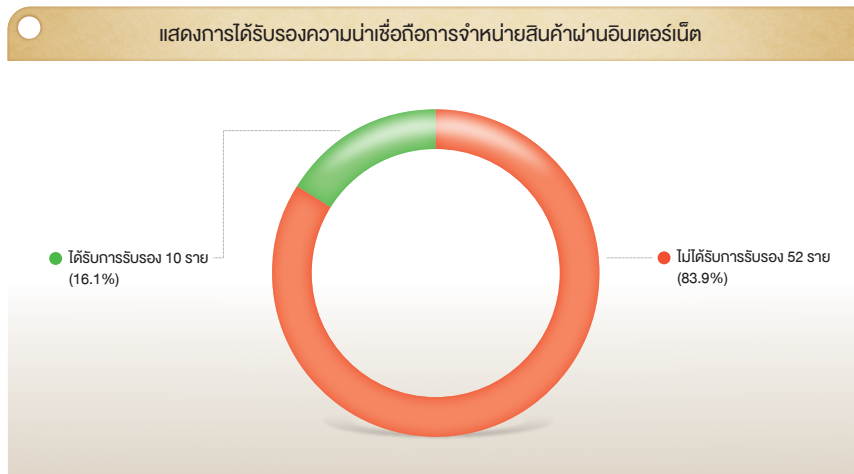

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการค้า จำนวน 139 ตัวอย่าง

สำหรับการจำหน่ายสินค้า Online ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันได้มีหน่วยงานที่ให้การรับรองความน่าเชื่อถือ เพื่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy Policy) หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัย (Security Policy) ของสินค้าที่มีการจำหน่ายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยผู้ประกอบการสามารถนำเครื่องหมายรับรองที่มีลักษณะเป็น Banner มาแสดงไว้บนหน้าของ Webpage เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ อาทิ เครื่องหมายรับรอง Trustmark, Trust-e, VeriSign เป็นต้น ในประเด็นนี้ สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่มีการจำหน่ายสินค้า Online มีผู้ประกอบการเพียง 10 ราย หรือร้อยละ 16.1 เท่านั้น ที่ได้รับการรับรอง โดยเป็นการรับรองด้วยเครื่องหมาย Trustmark จำนวน 4 ราย เครื่องหมาย Trust-e จำนวน 3 ราย เครื่องหมาย VeriSign จำนวน 1 ราย และที่เหลือเป็นการรับรองโดยเครื่องหมายอื่นๆ อีก จำนวน 2 ราย

ภาพที่ 9.9 แสดงการได้รับการรับรองความน่าเชื่อถือการจำหน่ายสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ต

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการค้า จำนวน 62 ตัวอย่าง

อย่างไรก็ตามเหตุผลสำคัญที่ผู้ประกอบการใช้อินเทอร์เน็ตหรือ E-Commerce เพื่อการดำเนินธุรกิจการค้า โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า เป็นการช่วยให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว ประหยัดต้นทุนและค่าใช้จ่าย รวมทั้งยังสามารถตรวจสอบรายละเอียดของสินค้าและบริการได้ในทันที ซึ่งจะช่วยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อธุรกิจในการเพิ่มช่องทางการตลาด ขนาดตลาด จำนวนลูกค้า และยอดขายสินค้าให้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

เมื่อวิเคราะห์ในส่วนประเด็นปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินธุรกิจผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้สามารถจำแนกปัญหาและอุปสรรคตามรูปแบบการประยุกต์ใช้อินเทอร์เน็ตได้ดังนี้ (ตามภาพที่ 9.10)

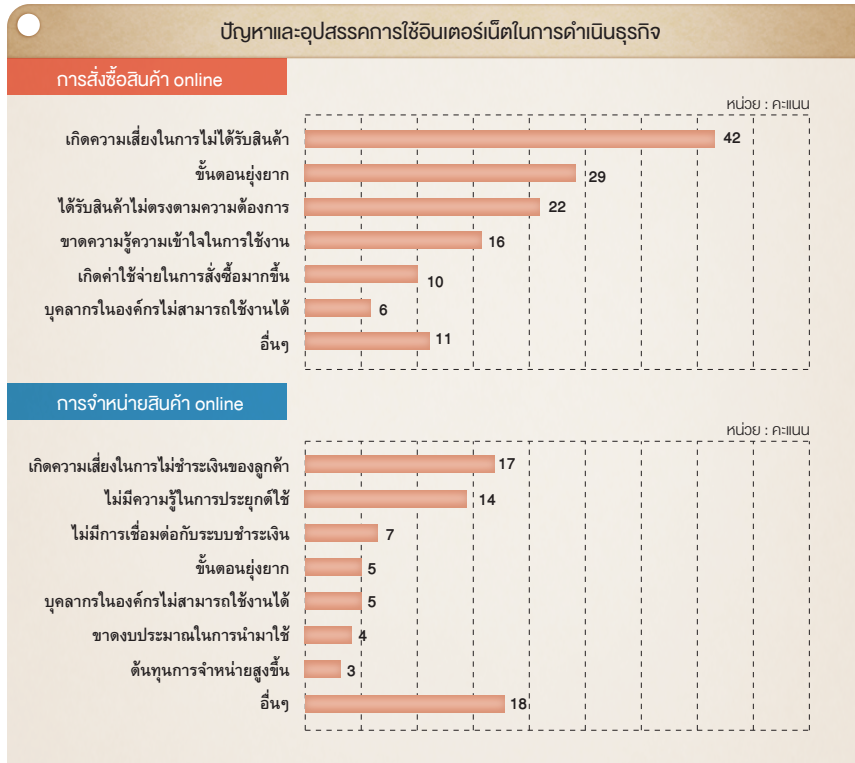
1) การสั่งซื้อสินค้า On-line ในเรื่องนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เกิดความกังวลในเรื่องของความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับสินค้าเป็นหลัก รองลงมาเป็นเรื่องของขั้นตอนและกระบวนการดำเนินการที่ยังยาก และการได้รับสินค้าไม่ตรงต่อความต้องการ ตามลำดับ

2) การจำหน่ายสินค้า On-line ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่เห็นว่า มีความเสี่ยงในกรณีที่ลูกค้าอาจจะไม่ชำระเงินค่าสินค้า รวมทั้งการขาดองค์ความรู้ในการประยุกต์ใช้เครื่องมือเพื่อสนับสนุนระบบการจำหน่ายสินค้า On-line ให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนผู้ประกอบการส่วนหนึ่งยังขาดระบบการชำระเงิน On-line

ภาพที่ 9.10 แสดงปัญหาและอุปสรรคในการประยุกต์ใช้อินเตอร์เน็ตในการดำเนินธุรกิจ

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการค้า จำนวน 127 ตัวอย่าง
หมายเหตุ : เป็นการเรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ แทนค่าด้วยระดับคะแนน

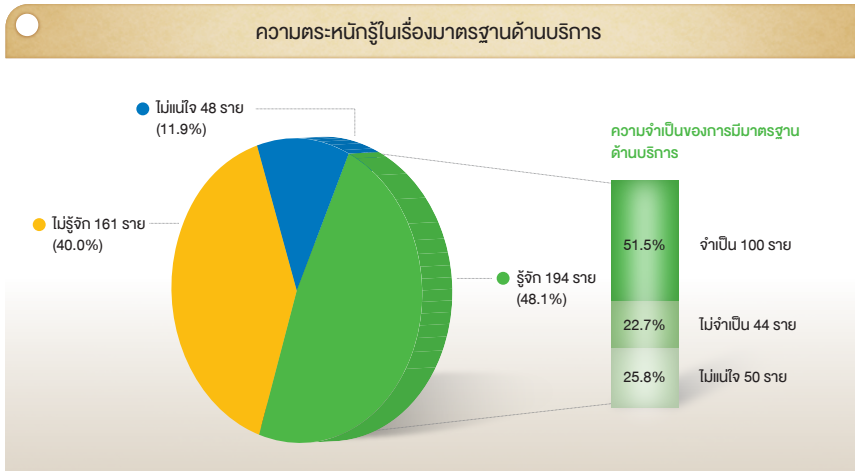
สรุปผลการสำรวจ

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการค้า จำนวน 406 ราย ปรากฏว่าผู้ประกอบการ SMEs ร้อยละ 34.2 มีการใช้อินเตอร์เน็ตในการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากมีความสะดวก ประหยัดทั้งเวลา ต้นทุน และค่าใช้จ่าย ซึ่งในจำนวนเป็นการใช้เพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์เป็นหลัก รองลงมาเป็นการใช้เพื่อการสั่งซื้อ-จำหน่ายสินค้า Online (E-Commerce) สำหรับ SMEs ที่มีการจำหน่ายสินค้า Online ร้อยละ 16.1 ได้รับรองความน่าเชื่อถือในการจำหน่ายสินค้า ในการใช้อินเทอร์เน็ตในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ส่วนมากไม่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการใช้งาน และเห็นว่าการใช้อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ในการช่วยให้มีช่องทางการขายมากขึ้น และยังช่วยเพิ่มขนาดตลาดและลูกค้า

9.5 สถานภาพในเรื่องการได้รับการรับรองมาตรฐานด้านบริการ

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 403 ราย ในเรื่องความตระหนักรู้ด้านมาตรฐานด้านบริการ พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 48.1) รู้จักมาตรฐานด้านบริการ และในจำนวนนี้ ร้อยละ 51.5 เห็นว่าการได้รับการรับรองมาตรฐานด้านบริการมีความจำเป็นต่อธุรกิจของตนเอง ในขณะที่มีผู้ประกอบการร้อยละ 22.7 ที่เห็นว่ามาตรฐานด้านบริการไม่มีความจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจ (ภาพที่ 9.11)

ภาพที่ 9.11 แสดงความตระหนักรู้และความจำเป็นในเรื่องมาตรฐานด้านบริการ

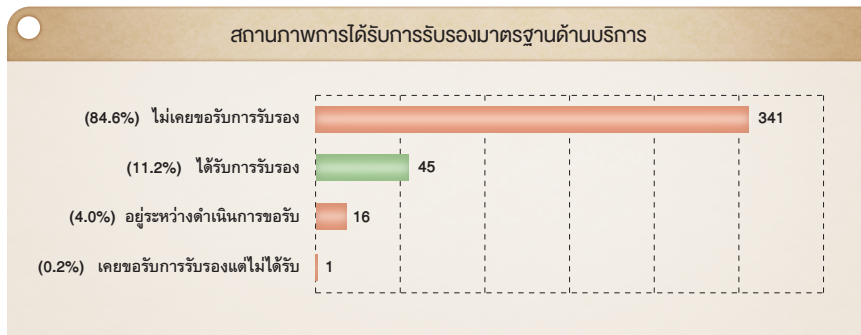

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 403 ตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาสถานภาพการได้รับการรับรองมาตรฐานด้านบริการ พบว่า มี SMEs ใน สัดส่วนที่น้อยมากได้รับการรับรองมาตรฐานด้านบริการ (ร้อยละ 11.2) โดยส่วนใหญ่เป็นการ ได้รับการรับรองมาตรฐานภายในประเทศ และอยู่ในสาขาธุรกิจบริการด้านการท่องเที่ยวและ ธุรกิจต่อเนื่องในหมวดของร้านอาหารเป็นหลัก ทั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตว่า SMEs ภาคบริการ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84.6) ไม่เคยขอรับการรับรองมาตรฐานด้านบริการเลย (ตามภาพที่ 9.12)

ภาพที่ 9.12 แสดงสถานภาพการได้รับการรับรองมาตรฐานด้านบริการ

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 403 ตัวอย่าง

ในการดำเนินการขอรับการรับรองมาตรฐานด้านบริการ ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.2 ดำเนินการด้วยตนเองเป็นหลัก เนื่องจากมีความรู้และความสามารถเพียงพอในที่จะดำเนินการได้ รวมไปถึงบุคลากรของกิจการมีศักยภาพในเรื่องการขอรับการรับรองมาตรฐานบริการ ในขณะที่ SMEs ภาคบริการส่วนหนึ่งมีความจำเป็นต้องดำเนินการขอรับการรับรองมาตรฐานด้วยตนเองเช่นกัน เนื่องจากไม่มีงบประมาณที่เพียงพอสำหรับการจ้างที่ปรึกษาเพื่อช่วยดำเนินการ

อย่างไรก็ตาม ในสำหรับผู้ประกอบการในกลุ่มที่ใช้ที่ปรึกษาช่วยในการดำเนินการ ส่วนใหญ่ร้อยละ 46.8 เป็นการขอรับคำปรึกษาจากหน่วยงานภาครัฐ และจัดจ้างที่ปรึกษาเอกชนช่วยในการดำเนินการ

เมื่อสอบถามถึงประเด็นปัญหาและอุปสรรคของการขอรับการรับรองมาตรฐานทางด้านบริการ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.5 ไม่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ โดยมีผู้ประกอบการในสัดส่วนเพียงร้อยละ 14.5 เท่านั้น ที่ประสบปัญหาและอุปสรรค โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินการที่สูง การขาดองค์ความรู้ที่ไม่เพียงพอในการดำเนินการ และที่ปรึกษาที่เข้ามาช่วยดำเนินการยังไม่มีผู้เชี่ยวชาญที่เพียงพอ ตามลำดับ ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่า การมีมาตรฐานจะเป็นการช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อกิจการ

สรุปผลการสำรวจ

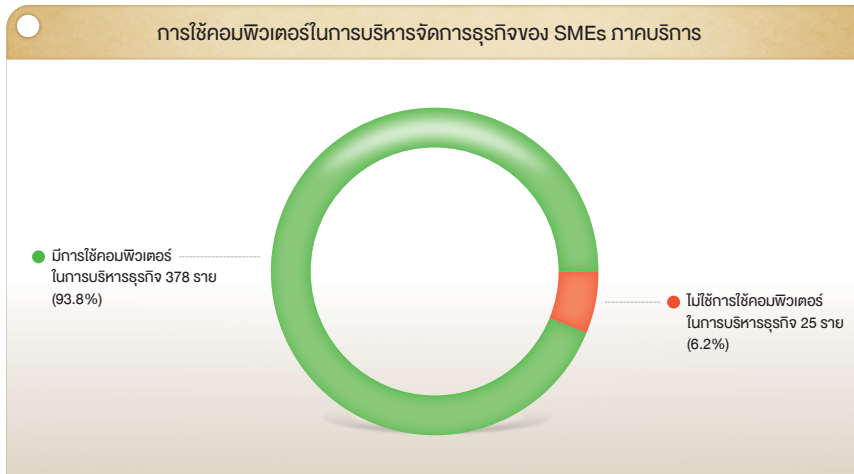
ผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 403 ราย ส่วนมากร้อยละ 48.1 รู้จักมาตรฐานด้านบริการ ในจำนวนนี้ ร้อยละ 24.8 เห็นว่า มาตรฐานด้านบริการมีความจำเป็นสำหรับธุรกิจของตนเอง ในขณะที่มี SMEs ส่วนน้อยมาก (ร้อยละ 11.2) ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานบริการ โดยส่วนใหญ่เป็นมาตรฐานภายในประเทศ การดำเนินการขอรับการรับรองมาตรฐาน ส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.3 ดำเนินการด้วยตนเอง เนื่องจากมีความรู้และความสามารถเพียงพอรวมทั้งมีความพร้อมด้านบุคลากรอย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนมากไม่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และเห็นว่าการได้รับการรับรองมาตรฐานเป็นประโยชน์แก่กิจการในด้านภาพลักษณ์

9.6 สถานภาพในเรื่อง การใช้ ICT ในการบริหารจัดการธุรกิจบริการ

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 403 ราย ในประเด็นของการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศหรือ ICT มาใช้เพื่อการบริหารจัดการธุรกิจบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากการสอบถามผู้ประกอบการในเรื่องการนำคอมพิวเตอร์มาใช้เพื่อการบริหารจัดการธุรกิจ ปรากฏว่า ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ร้อยละ 93.8 มีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจ โดยมีผู้ประกอบการ SMEs เพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่ได้มีการใช้คอมพิวเตอร์ดังกล่าว (ตามภาพที่ 9.13)

ภาพที่ 9.13 แสดงการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการบริหารจัดการธุรกิจของ SMEs ภาคบริการ

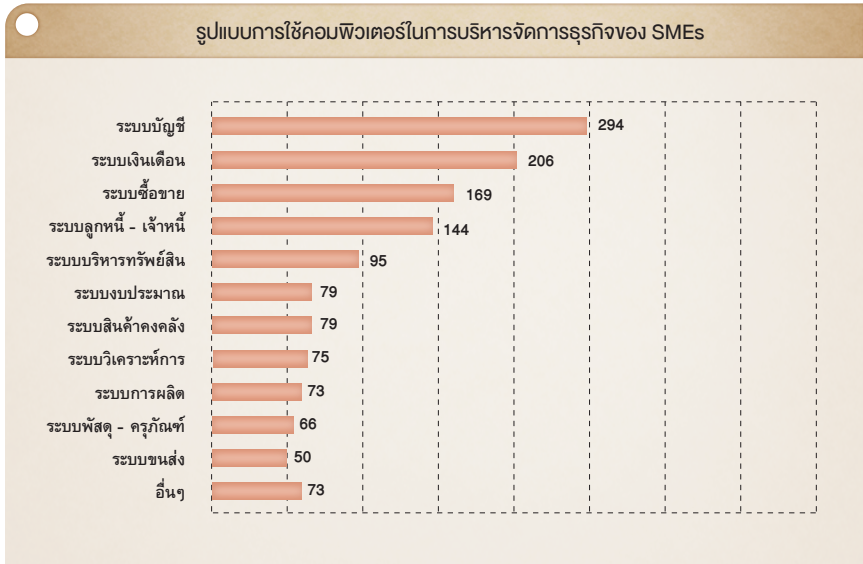

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 403 ตัวอย่าง

หากพิจารณาการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ ปรากฏว่า การใช้งานระบบคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่ เป็นการใช้งานด้วยซอฟต์แวร์สำเร็จรูปเป็นหลัก โดยมีรูปแบบที่ผู้ประกอบการนิยมใช้มากที่สุด ได้แก่ ระบบบัญชี รองลงมาเป็นระบบเงินเดือน ระบบซื้อขาย และระบบลูกหนี้เจ้าหนี้ ตามลำดับ (ตามภาพที่ 9.14)

ภาพที่ 9.14 แสดงรูปแบบการใช้คอมพิวเตอร์ในการบริหารจัดการธุรกิจของ SMEs ภาคบริการ

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 378 ตัวอย่าง
หมายเหตุ สามารถเลือกรูปแบบการใช้คอมพิวเตอร์ได้มากกว่า 1 รูปแบบ

เมื่อสอบถามกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการที่มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินธุรกิจ พบว่า เกือบทั้งหมด (ร้อยละ 97.6) มีการใช้อินเตอร์เน็ตในการดำเนินธุรกิจ ร่วมกับ โดยวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้งานรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) รวมทั้งค้นหาข้อมูล และติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่การใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อการทำธุรกรรมทางการเงินมีการใช้ที่ไม่มากนัก โดยมี SMEs จำนวนน้อยมากที่ไม่ได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการค้าดำเนินธุรกิจ (ร้อยละ 2.4) (ภาพที่ 9.15)

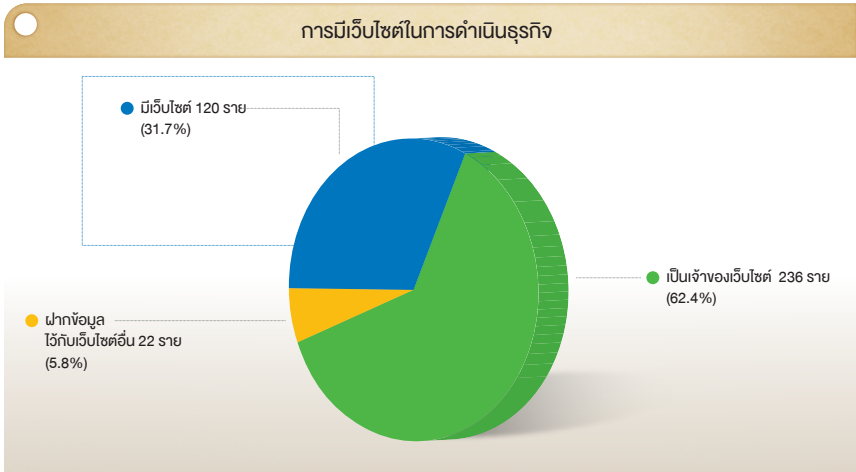
ภาพที่ 9.15 แสดงการใช้อินเทอร์เน็ตในการดำเนินธุรกิจของ SMEs

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 378 ตัวอย่าง

ในส่วนของการมีเว็บไซต์เพื่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจากข้อมูลที่ได้รับแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ ร้อยละ 68.3 มีเว็บไซต์เป็นของตนเอง โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ใช้เป็นสื่อกลางติดต่อสื่อสารระหว่างลูกค้ากับกิจการ และใช้สำหรับการรับ-ส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-Mail) ในขณะที่ SMEs ร้อยละ 5.8 ได้ฝากข้อมูลของธุรกิจไว้ยังเว็บไซต์อื่นๆ และผู้ประกอบการ ร้อยละ 31.7 ไม่มีเว็บไซต์เลย เนื่องจากเห็นว่า การมีเว็บไซต์มีค่าใช้จ่ายสูง และผู้ประกอบการอีกส่วนหนึ่งกำลังอยู่ระหว่างการตัดสินใจว่าควรมีเว็บไซต์ของกิจการหรือไม่ (ภาพที่ 9.16)

ภาพที่ 9.16 แสดงการมีเว็บไซต์ในการดำเนินธุรกิจของ SMEs ภาคบริการ

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ จำนวน 378 ตัวอย่าง

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการส่วนใหญ่ เห็นว่า การใช้ ICT ในการบริหารธุรกิจมีประโยชน์ในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ และยังเป็น การช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของธุรกิจอีกด้วย

สรุปผลการสำรวจ

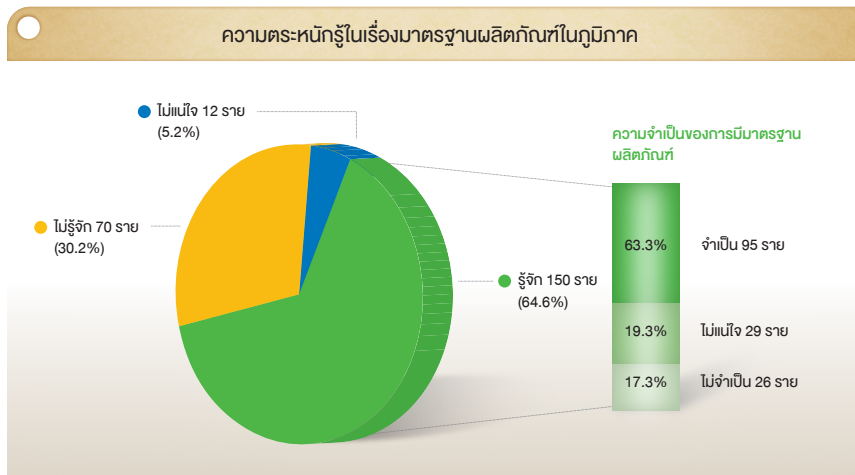
ในการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการบริการ จำนวน 403 ราย พบว่า มีการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการบริหารธุรกิจจำนวนมากถึงร้อยละ 93.8 ส่วนใหญ่เป็นการใช้งานซอฟต์แวร์สำเร็จรูป ในระบบบัญชี ระบบเงินเดือน ระบบซื้อ-ขาย และระบบ การบริหารระบบลูกหนี้ - เจ้าหนี้เป็นหลัก โดยมีผู้ประกอบการที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต ร่วมด้วยถึงร้อยละ 97.6 เป็นการใช้เพื่อรับส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์และค้นหาข้อมูล ซึ่งผู้ประกอบการ ร้อยละ 68.3 มีเว็บไซต์ในการดำเนินธุรกิจ เพื่อการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ให้บริการหลังการขาย และรับ - ส่ง E-Mail ทั้งนี้ผู้ประกอบการ SMEs ภาคบริการ เห็นว่าการใช้ ICT ในการบริหารธุรกิจมีประโยชน์ในการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงานและภาพลักษณ์ของธุรกิจ เป็นสำคัญ

9.7 สถานภาพ SMEs ในการได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในภูมิภาค (มอก. มพข. OTOP)

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต เฉพาะในส่วนภูมิภาค จำนวน 232 ราย ในประเด็นของการได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในชุมชนและท้องถิ่น ประกอบไปด้วย มอก. มพข. และ OTOP ปรากฏว่า ผู้ประกอบการ SMEs ในภูมิภาคส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64.6) รู้จักมาตรฐานผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ซึ่งในจำนวนนี้ ร้อยละ 63.3 เห็นว่า การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์มีความจำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจของตนเอง ในขณะที่ผู้ประกอบการร้อยละ 17.3 เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต่อธุรกิจ (ภาพที่ 9.17)

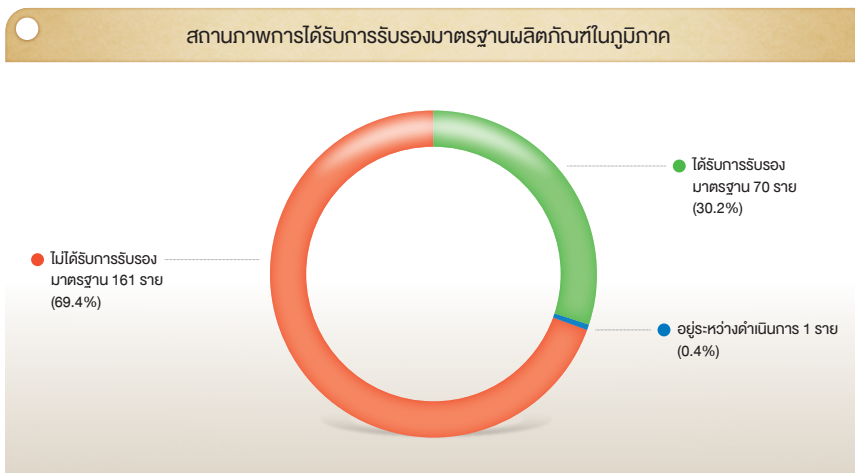
ภาพที่ 9.17 แสดงความตระหนักรู้และความจำเป็นในเรื่องมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในภูมิภาค

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในภูมิภาค จำนวน 232 ตัวอย่าง

เมื่อสอบถามสถานภาพการได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในภูมิภาค ปรากฏว่า SMEs ส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.4 ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ โดยในส่วนของ SMEs ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานดังกล่าวมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 30.2 เท่านั้น โดยการดำเนินการผู้ประกอบการดำเนินการขอรับการรับรองมาตรฐานตนเองเป็นหลักโดยไม่ใช้ที่ปรึกษาช่วยในการดำเนินการ เนื่องจากมีความรู้ความสามารถเพียงพอในการดำเนินการได้ด้วยตนเอง (ภาพที่ 9.18)

ภาพที่ 9.18 แสดงสถานภาพการได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของ SMEs

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในภูมิภาค จำนวน 232 ตัวอย่าง

จากการพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของ SMEs ในภูมิภาค ปรากฏว่า ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.2) ไม่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ โดยในส่วนใหญ่ผู้ประกอบการที่ประสบปัญหาและอุปสรรค (ร้อยละ 26.8) ส่วนใหญ่เป็นความล่าช้าของหน่วยงานภาครัฐในการให้การรับรอง มีค่าใช้จ่ายที่สูง และบริการที่ปรึกษาช่วยในการขอรับการรับรองจากภาครัฐมีความไม่พอเพียงต่อความต้องการ ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในภูมิภาคส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.0) เห็นว่า การได้รับการรับรองมาตรฐานเป็นประโยชน์ในการช่วยเพิ่มช่องทางและโอกาสการตลาดในประเทศ และยังเป็นประโยชน์ต่อลูกค้า ตลอดจนเป็นการช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร อีกด้วย

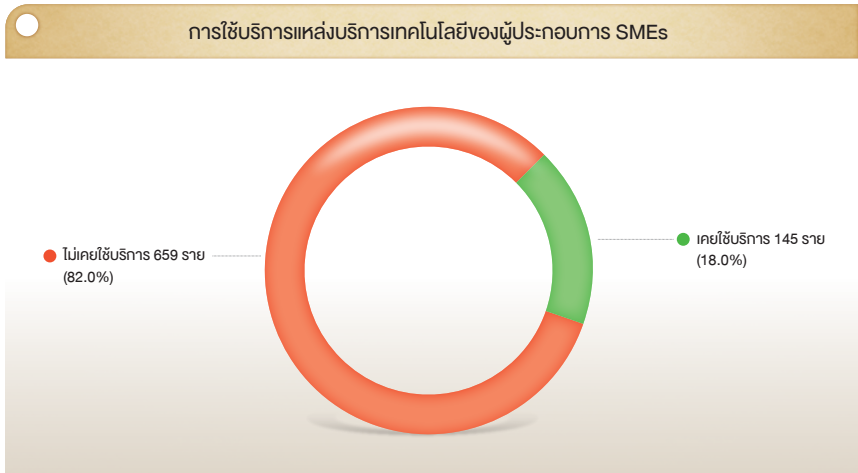
สรุปผลการสำรวจ

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิตในภูมิภาค จำนวน 232 ราย ปรากฏว่าผู้ประกอบการ SMEs ในภูมิภาค ส่วนใหญ่ร้อยละ 64.6 รู้จักมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในภูมิภาค โดยในจำนวนนี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.3 เห็นว่ามีความจำเป็นและเกี่ยวข้องกับธุรกิจของตนเอง โดยมี SMEs ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ในสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อยเพียงร้อยละ 30.2 เท่านั้น โดยดำเนินการขอรับการรับรองด้วยเจ้าของกิจการเป็นหลัก และมีกรใช้ที่ปรึกษาช่วยดำเนินการร้อยละ 9.47 การดำเนินงานส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา-อุปสรรค สำหรับในกรณีที่ประสบปัญหา ส่วนใหญ่เนื่องมาจากความล่าช้าของหน่วยงานภาครัฐ การมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการสูง และบริการที่ปรึกษาภาครัฐไม่เพียงพอ โดยมีผู้ประกอบการ SMEs ในภูมิภาคเห็นประโยชน์จากการได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เป็นการเพิ่มช่องทางและโอกาสการตลาดในประเทศ เป็นประโยชน์แก่ลูกค้า/ผู้บริโภค และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่กิจการ

9.8 สถานภาพในเรื่องการเข้าถึงแหล่งบริการทางเทคโนโลยีของผู้ประกอบการ SMEs

จากการสอบถามผู้ประกอบการ SMEs เฉพาะในภาคการผลิตและบริการ จำนวน 804 ราย ในประเด็นของการเข้าถึงแหล่งบริการทางเทคโนโลยี อาทิเช่น ห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์ ศูนย์บ่มเพาะ ศูนย์วิจัย เป็นต้น เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจ ปรากฏว่ามีผู้ประกอบการ SMEs ที่เคยใช้บริการทางเทคโนโลยีในสัดส่วนที่น้อยมากเพียง ร้อยละ 18.0 ในขณะที่มี SMEs ถึง ร้อยละ 82.0 ที่ไม่เคยใช้บริการจากแหล่งบริการทางเทคโนโลยีเลย (ภาพที่ 9.19)

ภาพที่ 9.19 การใช้บริการแหล่งบริการทางเทคโนโลยีของผู้ประกอบการ SMEs

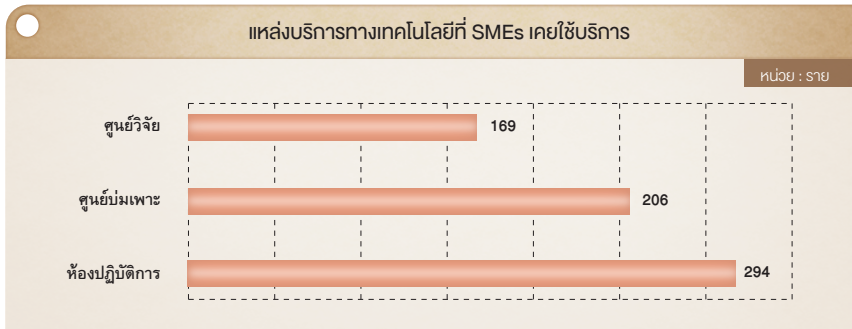

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิตและบริการ จำนวน 804 ตัวอย่าง

สำหรับผู้ประกอบการที่เคยใช้บริการจากแหล่งบริการทางเทคโนโลยี ส่วนใหญ่เป็นการใช้ห้องปฏิบัติการสำหรับการวิเคราะห์ทดสอบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์มากที่สุด รองลงมา เป็นศูนย์บ่มเพาะทางเทคโนโลยี ตลอดจนศูนย์วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ (ภาพที่ 9.20) โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการเพื่อขอรับคำปรึกษาแนะนำมากที่สุด รองลงมา เป็นการใช้บริการเพื่อทดสอบ/ตรวจสอบผลิตภัณฑ์สินค้า และการเข้ารับการฝึกอบรมตามลำดับ

ภาพที่ 9.20 ประเภทแหล่งบริการทางเทคโนโลยีที่ SMEs เคยใช้บริการ

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ที่เคยใช้บริการจากแหล่งบริการทางเทคโนโลยีต่างๆ จำนวน 145 ตัวอย่าง
หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 รูปแบบ

ในการติดตามข้อมูลข่าวสารด้านบริการทางด้านเทคโนโลยี ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ มีการติดตามข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางหลักประกอบไปด้วย ข้อมูลข่าวสารทางเว็บไซต์ ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาค และหอการค้า/ สภาหอการค้า/ สมาคมทางธุรกิจ ตามลำดับ โดยปัญหาและอุปสรรคที่ผู้ประกอบการประสบจากการใช้บริการส่วนใหญ่ เนื่องมาจากการไม่รู้จักรักแหล่งบริการทางเทคโนโลยีที่สอดคล้องกันความต้องการของตนเอง รองลงมาเห็นว่าแหล่งที่ให้บริการทางเทคโนโลยีมีความไม่เพียงพอต่อความต้องการ และการให้บริการที่มีอยู่ของแต่ละที่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการใช้บริการของผู้ประกอบการ

สรุปผลการสำรวจ

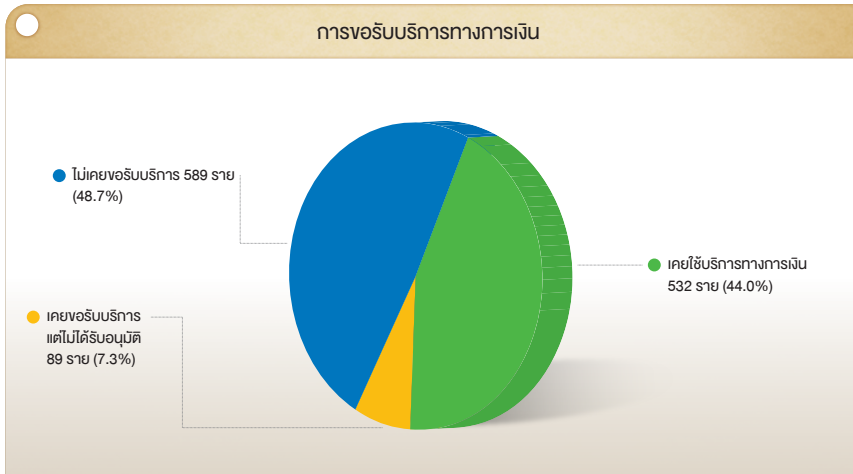
ผู้ประกอบการ SMEs ภาคการผลิต และบริการ จำนวนตัวอย่าง 804 ราย สามารถเข้าถึงแหล่งบริการทางเทคโนโลยี ได้เพียงร้อยละ 18.0 โดยส่วนใหญ่เป็นการใช้บริการประเภทห้องปฏิบัติการเป็นหลัก ร้อยละ 57.2 รองลงมาประเภทศูนย์บ่มเพาะ ร้อยละ 44.1 รูปแบบที่ผู้ประกอบการนิยมใช้ได้แก่ บริการคำปรึกษาแนะนำ รองลงมา เป็นบริการทดสอบ / ตรวจสอบสินค้า สำหรับปัญหาของผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งบริการทางเทคโนโลยี ส่วนใหญ่เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs ไม่รู้จักแหล่งบริการทางเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับความต้องการ และความไม่เพียงพอของแหล่งที่ให้บริการทางเทคโนโลยี

9.9 สถานภาพการเข้าถึงบริการทางการเงินจากสถาบันทางการเงิน

จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ทั้งภาคการผลิต การค้า และภาคบริการ จำนวน 1,210 ราย ในประเด็นการเข้าถึงบริการทางการเงินจากสถาบันการเงินในระบบ พบว่าผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 48.7) ไม่เคยขอรับบริการทางการเงินจากสถาบันการเงิน ในขณะที่มีผู้ประกอบการ SMEs ที่เคยใช้บริการทางการเงิน ร้อยละ 44.0 และมีผู้ประกอบการ SMEs ที่เคยขอรับบริการทางการเงินแต่ไม่ได้รับอนุมัติสินเชื่อหรือเงินกู้ยืม ร้อยละ 7.3 (ตามภาพที่ 9.21) โดยผู้ประกอบการที่ไม่เคยขอรับบริการทางการเงินจากสถาบันการเงินในระบบ เนื่องจากกิจการมีเงินทุนที่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจอยู่แล้ว (รายละเอียดตามภาพที่ 9.22)

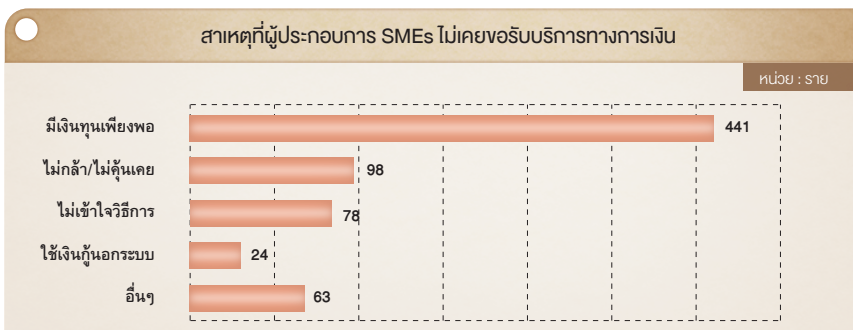
ภาพที่ 9.21 แสดงสถานภาพการขอรับบริการทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs จำนวน 1,210 ตัวอย่าง

อย่างไรก็ตาม สำหรับกรณีที่ผู้ประกอบการ SMEs ที่เคยขอรับบริการทางการเงินจากสถาบันการเงินในระบบแต่ไม่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อหรือเงินกู้ยืม มีสาเหตุหลักมาจากการขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันที่เพียงพอ

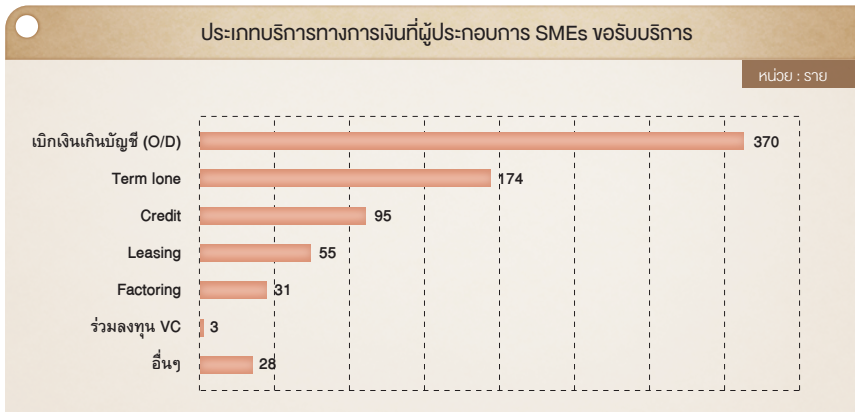
ภาพที่ 9.22 แสดงสาเหตุที่ผู้ประกอบการ SMEs ไม่เคยขอรับบริการทางการเงิน

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่เคยขอรับบริการทางการเงิน จำนวน 589 ตัวอย่าง
หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 สาเหตุ

เมื่อสอบถามประเภทบริการทางการเงินที่ผู้ประกอบการ SMEs นิยมใช้บริการ พบว่าผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ นิยมใช้บริการเบิกเงินเกินบัญชี (O/D) มากที่สุด รองลงมาเป็นการใช้บริการ Term lone และ บริการ Credit ตามลำดับ (ภาพที่ 9.23) โดยสถาบันการเงินที่ SMEs นิยมใช้บริการมากที่สุด คือ ธนาคารพาณิชย์ รองลงมาได้แก่ สถาบันการเงินของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์การใช้บริการเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนเป็นหลัก และเพื่อการเพิ่มทุนหรือขยายกิจการของ SMEs

ภาพที่ 9.23 ประเภทบริการทางการเงินที่ผู้ประกอบการ SMEs ขอรับบริการ

ที่มา : จากการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่เคยขอรับบริการทางการเงิน จำนวน 532 ตัวอย่าง
หมายเหตุ : สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 สาเหตุ

เมื่อสอบถามถึงปัญหาและอุปสรรคในการขอรับบริการทางการเงินจากสถาบันการเงินพบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่เห็นว่า ได้รับวงเงินน้อย ไม่เพียงพอในการใช้ในกิจการ รองลงมาเป็นเรื่องความล่าช้าในการอนุมัติ และขาดหลักประกันเงินกู้ ตามลำดับ

สรุปผลการสำรวจ

SMEs ภาคการผลิต การค้า และบริการ จำนวนตัวอย่าง 1,210 ราย สามารถเข้าถึงแหล่งบริการทางการเงิน ร้อยละ 44.0 ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.0) ใช้บริการจากธนาคารพาณิชย์ในลักษณะสินเชื่อประเภทเบิกเงินเกินบัญชี (O/D) ร้อยละ 70.0 โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการใช้บริการทางการเงินเพื่อใช้ในการหมุนเวียนธุรกิจ รองลงมาเพื่อการเพิ่มทุน/ขยายกิจการ ทั้งนี้ผู้ประกอบการ SMEs ร้อยละ 43.4 ที่ประสบปัญหาในการขอรับบริการทางการเงิน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการได้รับวงเงินน้อย ไม่เพียงพอต่อการใช้ในกิจการ รองลงมาเป็นเรื่องความล่าช้าในการอนุมัติ

9.10 การวิเคราะห์ผลผลิตภาพการผลิตของ SMEs

9.10.1 การวัดผลการพัฒนา SMEs ด้วยตัวชี้วัดผลผลิตภาพการผลิต

ตามแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2554) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนา SMEs ในภาพรวมไว้ 3 ประการ คือ 1) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องจนมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 42 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศในปี 2554 2) การขยายตัวของ การส่งออกใน SMEs มีอัตราขยายตัวไม่น้อยกว่าอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกรวม และ 3) ผลผลิตภาพการผลิตโดยรวม (Total Factor Productivity: TFP) ของ SMEs ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี รวมทั้งผลผลิตภาพการผลิตโดยรวมของสาขาเป้าหมายและผลผลิตภาพแรงงาน SMEs ขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้ดำเนินการวัดผลการพัฒนา SMEs ตามเป้าหมายตัวชี้วัดแผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในแต่ละปี มาโดยลำดับ โดยเฉพาะการคำนวณมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs มูลค่าการส่งออกของ SMEs และผลิตภาพแรงงานของ SMEs ในสาขาอุตสาหกรรมที่สำคัญ อย่างไรก็ตาม ในการวัดผลการพัฒนาดังกล่าวยังมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการประมวลผล และการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถทราบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและสอดคล้องกับความเป็นจริงมากที่สุด ประกอบกับ ปัจจุบันการดำเนินงานตามแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้ดำเนินการมาเกินครึ่งหนึ่งของระยะเวลาของแผนฯ แล้ว ซึ่งเป็นระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาเพื่อวิเคราะห์ผลิตภาพการผลิตโดยรวม (Total Factor Productivity: TFP) ของ SMEs รวมทั้งการปรับปรุงแบบจำลองเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic Model) ที่สำนักงานฯ ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ SMEs อยู่ในปัจจุบันด้วย ทั้งนี้เพื่อให้สำนักงานฯ มีฐานข้อมูลองค์ความรู้ และเครื่องมือที่เหมาะสมในการติดตามเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่สำคัญของ SMEs ประเทศไทย โดยเฉพาะในตัวชี้วัดเป้าหมายของแผนการส่งเสริม SMEs ฉบับที่ 2 ทั้ง 3 ประการดังกล่าวข้างต้น ได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs มูลค่าการส่งออกของ SMEs และผลิตภาพการผลิตโดยรวม (Total Factor Productivity: TFP) ของ SMEs รวมทั้งผลิตภาพการผลิตโดยรวมของสาขาเป้าหมายและผลิตภาพแรงงาน SMEs พร้อมทั้งเพิ่มขีดความสามารถด้านการคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจของ SMEs ระดับมหภาคให้ดียิ่งขึ้น

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้ร่วมมือกับมูลนิธิสถาบันวิจัยนโยบายเศรษฐกิจการคลัง (สวค.) ดำเนินการวิเคราะห์ผลิตภาพการผลิตของ SMEs ระหว่างปี 2551 - 2552 โดยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลในกลุ่ม SMEs เป้าหมายจำนวน 748 รายทั่วประเทศ ในระหว่างเดือนกันยายน-ธันวาคม 2553 ใน 7 ภาคการผลิตหลัก ซึ่งแบ่งเป็นภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้า โรงแรมและร้านอาหาร ภาคการขนส่งโลจิสติกส์ ภาคการบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุข ภาคการศึกษา และการบริการส่วนบุคคล และเฉพาะในส่วนของภาคอุตสาหกรรมนั้น ได้ให้ความสำคัญกับ 3 กลุ่มหลัก และ 10 สาขาการผลิต ได้แก่

- กลุ่มอุตสาหกรรมเบา ประกอบไปด้วย สินค้าแฟชั่น (สิ่งทอ เสื้อผ้า เครื่องหนัง รองเท้า และอัญมณี) พลาสติก สิ่งพิมพ์
- กลุ่มอุตสาหกรรมวิศวกรรม ได้แก่ การผลิตโลหะ ยานยนต์และชิ้นส่วน ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
- กลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากร ได้แก่ อาหารแปรรูป ยางพารา เพอร์นิเจอร์และของตกแต่งบ้าน และกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ ได้แก่ สาขาพลังงานทดแทน

9.10.2 กรอบและแนวคิดการวัด Total Factor Productivity (TFP)

การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์พบว่า ศักยภาพโดยรวมของประเทศจะถูกกำหนดจากการใช้ปัจจัยการผลิต ได้แก่ แรงงาน (L) และทุน (K) ต่อมา การศึกษาการเติบโตทางเศรษฐกิจจะยะหลังให้ความสำคัญที่นอกเหนือไปจากแรงงานและทุนมากขึ้น จึงได้นำผลกระทบจากการสะสมทุนและการสะสมความรู้และทุนทรัพยากรมนุษย์เพื่อใช้ในการอธิบายการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศให้มีความละเอียดยิ่งขึ้น โดยการแยกผลจากการเปลี่ยนแปลงด้านปริมาณและคุณภาพออกจากกัน

ปริมาณและคุณภาพของปัจจัยทุน

ในส่วนของปัจจัยทุนมีการแยกออกเป็นสองส่วน ได้แก่ ปริมาณและคุณภาพทุน ปริมาณทุน หมายถึง ความเข้มข้นของทุนที่ใช้ในการผลิต กล่าวคือ ยังมีปริมาณทุนมากขึ้นหรือเร่งให้นำเครื่องมือเครื่องจักรมาใช้ในการผลิตมากขึ้น ก็จะช่วยให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังนั้น การใช้ปัจจัยทุนในการมีส่วนร่วมในการผลิต จะสะท้อนผ่านการใช้งานของปัจจัยทุน ซึ่งในการกรณีศึกษาครั้งนี้คือ ค่าเสื่อมราคาของปัจจัยทุน กล่าวคือ ยิ่งมีการใช้ปัจจัยทุนมากในการผลิตก็จะมีค่าเสื่อมราคาของทุนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ประสิทธิภาพการผลิตจากคุณภาพทุน (Total Factor Productivity from Capital Quality) นอกจากจะมีการแยกปัจจัยด้านคุณภาพแรงงานจาก TFP ออกมาอย่างชัดเจนแล้วยังได้แยกปัจจัยด้านคุณภาพทุนจาก TFP ออกมาด้วย ตามปกติเมื่อมีประดิษฐ์คิดค้นเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางอุตสาหกรรมได้นั้น มักจะมีการจดทะเบียนสิทธิบัตร ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลจำนวนสิทธิบัตรที่จดทะเบียนเป็นตัวแทนดัชนีคุณภาพทุน เนื่องจากจำนวนสิทธิบัตรเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของทุนและทำให้ทุนมีประสิทธิภาพในการสร้างผลผลิตมากขึ้น

ปริมาณและคุณภาพของปัจจัยแรงงาน

สำหรับปัจจัยแรงงานที่เป็นปัจจัยในการสร้างผลผลิตให้เกิดขึ้นนั้นจะมาจากการใช้กำลังแรงงานที่อยู่ในภาคเศรษฐกิจต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีการจ้างทำและยังไม่มีการจ้างทำ โดยระดับศักยภาพของการผลิตจะเป็นการใช้กำลังแรงงานในภาคเศรษฐกิจต่างๆ อย่างเต็มศักยภาพจนแรงงานทุกคนมีการจ้างทำ อย่างไรก็ตาม พบว่าการที่เศรษฐกิจไทยเป็นประเทศเปิดและอนุญาตให้แรงงานต่างชาติสามารถเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ ส่งผลให้มีกำลังแรงงานต่างชาติมาเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยเพิ่มศักยภาพการผลิตของไทยให้สูงขึ้น

ประสิทธิภาพการผลิตจากคุณภาพแรงงาน (Total Factor Productivity for Labor Quality) เนื่องจากปัจจัยที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพการผลิตหรือ TFP มาจากหลายส่วน ดังนั้นการศึกษาจะทำการแยกปัจจัยด้านคุณภาพของแรงงานจาก TFP ออกมาอย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ขนาดของ TFP ที่ไม่สามารถอธิบายได้ให้เล็กลง ในการวัดคุณภาพแรงงานนั้นโดยทั่วไปจะมีปัจจัยอย่างน้อย 2 ประการ ที่จะสามารถนำมาบ่งชี้คุณภาพของแรงงานในการผลิต ได้แก่ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน โดยสร้างเป็นดัชนีคุณภาพแรงงานที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของแรงงานขึ้น ซึ่งดัชนีคุณภาพแรงงานนี้คำนวณจากระยะเวลาของการศึกษาที่ได้รับ และระยะเวลาของการทำงาน ซึ่งจะใช้สะท้อนถึงประสบการณ์ในการทำงานของแรงงาน เนื่องจากระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้แรงงานมีประสิทธิภาพในการสร้างผลผลิตมากขึ้น

ประสิทธิภาพการผลิตจากปัจจัยอื่นๆ (Total Factor Productivity from Other Factors)

ปัจจัยที่ก่อให้เกิด TFP นั้นมาจากหลายแหล่ง อาทิ ปัจจัยคุณภาพแรงงานจากแรงงานที่มีความรู้และประสบการณ์ทำงาน ปัจจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ๆ และนวัตกรรมต่างๆ รวมถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมายที่เอื้อต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ซึ่งในหลายแหล่งที่มาของประสิทธิภาพทางการผลิตเหล่านี้ ไม่สามารถที่จะประเมินในเชิงปริมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.10.3 ผลการศึกษาผลิตภาพการผลิตโดยรวมของ SMEs

ผลตอบแทนของปัจจัยการผลิต

จากปัจจัยการผลิตที่เป็นองค์ประกอบของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเต็มศักยภาพ ซึ่งประกอบด้วย ปริมาณแรงงาน คุณภาพแรงงาน ปริมาณทุนและคุณภาพทุน โดยค่าสัมประสิทธิ์ของความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิตของภาคเศรษฐกิจต่างๆ เป็นดังนี้

ตารางที่ 9.2 ค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิตของ SMEs

	ความยืดหยุ่นของมูลค่าเพิ่มผลผลิตต่อปริมาณและคุณภาพปัจจัยทุน (α)	ความยืดหยุ่นของมูลค่าเพิ่มผลผลิตต่อปริมาณและคุณภาพปัจจัยแรงงาน ($\beta = 1 - \alpha$)
รวมทุกภาคเศรษฐกิจ SME	0.343	0.657
ภาคการผลิต	0.280	0.720
ภาคการค้า	0.470	0.530
ภาคบริการ	0.198	0.802

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ปริมาณคุณภาพปัจจัยทุนและปัจจัยแรงงานส่งผลกระทบต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิตในแต่ละภาคเศรษฐกิจแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในทุกภาคเศรษฐกิจของ SMEs พบว่า ปริมาณและคุณภาพปัจจัยทุนส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิตที่ร้อยละ 34.3 ส่วนปริมาณและคุณภาพปัจจัยแรงงานส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิตที่ร้อยละ 65.7 ซึ่งใกล้เคียงกับค่าสัมประสิทธิ์ในระดับประเทศด้วย ส่วนในภาคการผลิตของ SMEs ปริมาณและคุณภาพปัจจัยทุนส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิตที่ร้อยละ 28.0 และปริมาณและคุณภาพปัจจัยแรงงานส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิตที่ร้อยละ 72.0 ในภาคการค้า ปริมาณและคุณภาพปัจจัยทุนส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิตที่ร้อยละ 47.0 ปริมาณและคุณภาพปัจจัยแรงงานส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิตที่ร้อยละ 53.0 และภาคบริการ ปริมาณและคุณภาพปัจจัยทุนส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิตที่ร้อยละ 19.8 ส่วนปริมาณและคุณภาพปัจจัยแรงงานส่งผลต่อมูลค่าเพิ่มผลผลิต ร้อยละ 80.2

ผลิตภาพการผลิตของ SMEs ในภาพรวม

จากผลสำรวจ SMEs จำนวน 748 กิจการ ทั้งในภาคการผลิต ภาคการค้า และภาคบริการ ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยและนำมาใช้ในการคำนวณอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภาพการผลิต (TFP Growth) และการวิเคราะห์ผลของการปรับปรุงคุณภาพเครื่องจักร และคุณภาพแรงงานต่อ TFP Growth

ผลจากสมการถดถอยและค่า TFP Growth ของ SMEs เฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 2.59 โดยเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของคุณภาพของปัจจัยทุนเท่ากับร้อยละ 0.89 และการเพิ่มขึ้นของคุณภาพของปัจจัยแรงงานเท่ากับร้อยละ 1.70 หากปรับปรุงหรือเปลี่ยนเครื่องจักรจากที่มีอายุการใช้งานเฉลี่ย 9 ปีในปัจจุบัน ให้มีอายุการใช้งานลดลงเหลือ 3-6 ปี (ปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเครื่องจักรใหม่) จะทำให้ TFP Growth เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.3426 ในขณะที่ถ้าประสิทธิภาพของแรงงานและระดับการศึกษาของแรงงานที่มีค่าเฉลี่ยในปัจจุบันอยู่ที่ 10.5 ปี ให้เพิ่มขึ้นเป็น 13.5 ปีขึ้นไป จะทำให้ TFP Growth เพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 0.6574

ตารางที่ 9.3 ผลการคำนวณ TFP Growth ในแต่ละภาคเศรษฐกิจของ SMEs

	TFP Growth				TFP Growth		
	α	$\beta=1-\alpha$	คำนวณจากปริมาณแรงงานและปริมาณทุน (1)	คำนวณจากปริมาณทุน ปริมาณแรงงาน คุณภาพทุนและคุณภาพแรงงาน (2)	Growth Average	ผลจากคุณภาพทุน (3)	ผลจากคุณภาพแรงงาน (4)
SMEs รวม	0.3426	0.6574	2.54	2.65	2.59 %	$(0.3426) * (2.59) = 0.89$	$(0.6574) * (2.59) = 1.70$
SMEs ภาคการผลิต	0.2802	0.7198	3.75	3.73	3.74 %	$(0.2802) * (3.74) = 1.04$	$(0.7198) * (3.74) = 2.69$
SMEs ภาคการค้า	0.4698	0.5302	8.60	10.08	9.34 %	$(0.4698) * (9.34) = 4.38$	$(0.5302) * (9.34) = 4.95$
SMEs ภาคบริการ	0.1981	0.8019	-1.09	-5.56	-3.32 %	$(0.1981) * (-3.32) = -3.13$	$(0.8019) * (-3.32) = -2.66$

หมายเหตุ Average: ค่าเฉลี่ยของอัตราการขยายตัวของปี 2551/2550 และ ปี 2552/2551

(1) คำนวณจาก Production Function $Y = A\alpha p^{\alpha}L^{1-\alpha}$

(2) คำนวณจาก Production Function $Y = A(K^{\alpha}L^{1-\alpha})\alpha(L^{\beta}K^{1-\beta})$

(3) คำนวณจาก $(\alpha) * (\text{growth average})$ หรือค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของทุน

(4) คำนวณจาก $(\beta) * (\text{growth average})$ หรือค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของแรงงาน

ผลิตภาพการผลิตของ SMEs ภาคการผลิต

ผลจากสมการถดถอยและการคำนวณค่า TFP Growth ของ SMEs ในภาคการผลิตเฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 3.74 โดยเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของคุณภาพปัจจัยทุนเท่ากับร้อยละ 1.04 และการเพิ่มขึ้นของคุณภาพของปัจจัยแรงงานเท่ากับร้อยละ 2.69 หากปรับปรุงเครื่องจักรให้มีอายุการใช้งานเฉลี่ยน้อยลงเป็น 3 - 6 ปี จะทำให้ TFP Growth เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2802 ในขณะที่ถ้าประสิทธิภาพของแรงงานและระดับการศึกษาของการผลิตเพิ่มขึ้นเป็น 13.0 ปี ขึ้นไป จะทำให้ TFP Growth เพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 0.7198

ผลผลิตภาพการผลิตของ SMEs ภาคการค้า

ผลจากสมการถดถอยและการคำนวณค่า TFP Growth ในกลุ่ม SMEs ภาคการค้า เฉลี่ยต่อปีเท่ากับร้อยละ 9.34 โดยเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของคุณภาพของปัจจัยทุนเท่ากับ ร้อยละ 4.38 และการเพิ่มขึ้นของปัจจัยแรงงานเท่ากับร้อยละ 0.4698 หากปรับปรุงสภาพการ ใช้งานของเครื่องจักรให้มีอายุการใช้งานเฉลี่ยต่ำกว่า 3 - 6 ปี จะทำให้ TFP Growth เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.46 ในขณะที่ประสิทธิภาพแรงงานและระดับการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 13.5 ปี ขึ้นไป จะ ทำให้ TFP Growth เพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 0.5302

ผลผลิตภาพการผลิตของ SMEs ภาคบริการ

ผลจากสมการถดถอยและการคำนวณค่า TFP Growth ของ SMEs ในกลุ่มภาคบริการ เฉลี่ยต่อปีเท่ากับ -3.32 โดยเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยทุน ร้อยละ -3.13 และการ เพิ่มขึ้นของคุณภาพของปัจจัยแรงงานเท่ากับร้อยละ -2.66 หากปรับปรุงสภาพการใช้งานของ เครื่องจักรในภาคบริการมีอายุเฉลี่ยการใช้งานที่ 3 - 6 ปี จะทำให้ TFP Growth เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.1981 ในขณะที่ประสิทธิภาพของแรงงานและระดับการศึกษาภาคบริการเพิ่มขึ้นเป็น 14.7 ปี จะทำให้ TFP Growth เพิ่มขึ้นได้ร้อยละ 0.8019

9.10.4 บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษามูลค่าเพิ่มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในช่วงปี 2550 - 2552 ในภาพรวมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการเจริญเติบโตของมูลค่าเพิ่ม เฉลี่ยร้อยละ 8.31 ต่อปี โดยเป็นการเติบโตที่มาจาก TFP ผลผลิตภาพการผลิต (TFP Growth) เฉลี่ยร้อยละ 2.59 ซึ่งมาจากคุณภาพของทุนร้อยละ 0.89 และคุณภาพของแรงงานร้อยละ 1.70 และที่เหลือส่วนใหญ่เกิดจากการเพิ่มขึ้นของปริมาณทุนและแรงงานอีกร้อยละ 5.71 ทั้งนี้ ถ้าสภาพการใช้งานของเครื่องจักรในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากที่ เป็นอยู่ในปี 2551 และ 2552 ที่ระดับร้อยละ 70.2 และอายุเฉลี่ยของเครื่องจักร 9.0 ปี โดย เปลี่ยนหรือปรับปรุงเป็นเครื่องจักรให้มีอายุการใช้งานเฉลี่ยลดลงเหลือ 3 - 6 ปี และมีสภาพ การใช้งานได้โดยเฉลี่ยร้อยละ 81.4 จะทำให้ TFP Growth เพิ่มขึ้นได้อีกร้อยละ 0.3426 ใน ขณะที่ถ้าประสิทธิภาพของแรงงาน/ระดับการศึกษาของแรงงานในวิสาหกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อมทั้งหมดสูงกว่าที่เป็นอยู่ในปี 2551 และ 2552 ที่ระดับเฉลี่ย 4.6 ปี/ระดับการศึกษาเฉลี่ย 10.5 ปี (มัธยมปลาย หรือ ปวช.) เป็น 4 ปี และระดับการศึกษาเพิ่มขึ้นเป็น 13.5 ปี (มหาวิทยาลัย หรือ ปวส.) ขึ้นไป จะทำให้ TFP Growth เพิ่มขึ้นได้อีกร้อยละ 0.6574

ในการดำเนินงานโครงการต่างๆ เพื่อเพิ่ม TFP growth ของ SMEs นั้น จะต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ TFP โดยตรง ทั้งการเพิ่มคุณภาพของปัจจัยทุน โดยการปรับปรุงเครื่องจักร/อาคาร/ร้าน อายุเครื่องจักร สภาพการใช้งานของเครื่องจักร การคิดค้นหรือนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพผลิต และการเพิ่มคุณภาพของปัจจัยแรงงาน ผ่านทางการฝึกอบรม ระดับการศึกษา การวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานด้วยการอบรมเสมือนปฏิบัติจริง (Workshop) และการฝึกอบรมในงาน (On the Job Training)

ในส่วนของการจัดสรรงบประมาณของภาครัฐเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตของ SMEs ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการอบรมให้ความรู้กับ SMEs ทางด้านการผลิต การตลาด การเพิ่มมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการผ่านทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานด้านการศึกษาและฝึกอบรม (ด้านการอบรมและวิจัย) หน่วยงานส่งเสริมด้านการเกษตร อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ด้านการผลิตและผลิตภัณฑ์) หน่วยงานด้านการตลาด (ด้านส่งเสริมการส่งออกและการหาตลาดใหม่ๆ)

เมื่อพิจารณาข้อจำกัดของการเพิ่มคุณภาพของปัจจัยทุนและ/หรือคุณภาพของแรงงาน ในการใช้งบประมาณของภาครัฐที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อเพิ่ม TFP Growth ให้กับ SMEs นั้น พบว่า คุณภาพของปัจจัยทุนนั้นมักเกิดขึ้นจากการปรับตัวของ SMEs ที่นำเอาเทคโนโลยีใหม่ๆ จากต่างประเทศ (Technology Transfer) มาพัฒนาใช้กับกิจการของ SMEs โดยภาครัฐมีส่วนช่วยเพิ่มได้ค่อนข้างน้อย ในขณะที่ด้านปัจจัยคุณภาพของแรงงาน หน่วยงานภาครัฐจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมได้ค่อนข้างมาก เนื่องจากหน่วยงานต่างๆ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการส่งเสริม SMEs ควรจะให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมเสมือนจริง (Workshop) การเพิ่มประสิทธิภาพทำงานให้กับแรงงาน การเพิ่มระดับการศึกษาให้กับแรงงาน เพื่อเพิ่มคุณภาพของปัจจัยแรงงาน ซึ่งจะนำมาสู่การเพิ่มขึ้นของคุณภาพของสินค้าและบริการ หรือการเพิ่มมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการได้มากขึ้นในอนาคต

ตารางที่ 9.4 ผลการคำนวณผลิตภาพการผลิต (TFP) โดยใช้ Production Function:

$$Y = A(K_1K_2)^\alpha(L_1L_2)^\beta$$

	TFP			TFP Growth	
	2550	2551	2552	2551	2552
รวมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	1.0000	0.9798	1.0515	-2.02%	7.31%
ภาคการผลิต	1.0000	1.0061	1.0773	0.61%	6.84%
1. สินค้าแฟชั่น	1.0000	1.0204	1.1396	2.02%	11.05%
2. พลาสติก	1.0000	0.9756	1.1373	-2.47%	15.34%
3. สิ่งพิมพ์	1.0000	0.9129	0.9526	-9.11%	4.26%
4. โลหะ	1.0000	0.9993	1.0762	-0.07%	7.41%
5. ยานยนต์และชิ้นส่วน	1.0000	0.9696	1.0321	-3.09%	6.25%
6. ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	1.0000	1.0219	1.0701	2.17%	4.61%
7. อาหารแปรรูป	1.0000	0.8664	0.9729	-14.35%	11.60%
8. ยางพารา	1.0000	0.8497	0.9518	-16.29%	11.35%
9. เฟอร์นิเจอร์ ของตกแต่งบ้าน	1.0000	1.0789	1.1085	7.60%	2.70%
10. พลังงานทดแทน	1.0000	0.8696	1.0269	-13.97%	16.63%
11. อื่น ๆ	1.0000	0.9645	0.9286	-3.61%	-3.79%
ภาคการค้า	1.0000	1.0493	1.2234	4.81%	15.35%
12. ค้าส่ง	1.0000	1.1738	1.4609	16.03%	21.88%
13. ค้าปลีก	1.0000	0.9931	1.1390	-0.70%	13.77%
ภาคการบริการ	1.0000	0.9320	0.9698	-7.05%	4.06%
14. โรงแรม ที่พัก รีสอร์ท	1.0000	0.9830	1.1677	-1.72%	17.22%
15. ร้านอาหาร	1.0000	0.8808	1.0010	-12.69%	12.79%
16. ผู้ให้บริการรถบริการสาธารณะ	1.0000	0.9629	0.9543	-3.78%	-0.90%
17. ผู้ให้บริการรถบรรทุกขนส่งสินค้า	1.0000	0.8201	0.8978	-19.84%	9.05%
18. ผู้ให้บริการคลังสินค้า	1.0000	1.0606	1.1533	5.89%	8.38%
19. โรงพยาบาล	1.0000	0.9356	0.9948	-6.65%	6.13%
20. คลินิกการแพทย์ และสถานอนามัย	1.0000	0.9088	0.9944	-9.57%	9.00%
21. สถานศึกษาต่ำกว่ามหาวิทยาลัย	1.0000	0.9528	0.9707	-4.83%	1.86%
22. มหาวิทยาลัย	1.0000	0.7654	0.9234	-26.73%	18.76%
23. การบริการทั่วไป เช่น ซักรีด	1.0000	1.0251	1.0203	2.48%	-0.47%
24. สุขภาพและความงาม	1.0000	0.7336	0.6462	-30.97%	-12.69%